

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Лоханова Н.О.

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності облік та аудит

за темою:

«Облік та аудит операційних витрат
(на прикладі Філії УДЦТС «Ліски» на Одеській залізниці)»

Виконавець

студентка обліково-економічного
факультету

Пельтек Ю.М

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Т.О.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
1.1. Порядок визнання, оцінки і класифікації витрат підприємства.....	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку та контролю витрат операційної діяльності.....	11
1.3. Дискусійні питання обліку операційних витрат та шляхи їх вирішення.....	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ УДЦТС «ЛІСКИ» НА ОДЕСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ	
2.1. Синтетичний та аналітичний облік витрат операційної діяльності.....	19
2.2. Облік загальновиробничих витрат.....	22
2.3. Облік адміністративних витрат.....	24
2.4. Облік витрат на збут.....	28
2.5. Облік інших операційних витрат.....	30
2.6. Шляхи поліпшення обліку операційних витрат на підприємстві.....	33
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ УДЦТС «ЛІСКИ» НА ОДЕСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЦІ	
3.1. Організація аудиту витрат операційної діяльності.....	35
3.2. Аудит операційних витрат на підприємстві.....	39
3.3. Шляхи вдосконалення аудиту операційних витрат на підприємстві.....	48
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	59

ВСТУП

В умовах обмеженості ресурсів і досягнення планової ефективності, виникає потреба постійного зіставлення витрат і отриманих результатів. Ця проблема посилюється під впливом інфляції, коли дані про виробничі витрати необхідно повсякденно звіряти з даними майбутніх витрат, що великою мірою залежать від впливу зовнішнього середовища. Можливість усунення або передбачення впливу багатьох негативних внутрішніх та зовнішніх факторів з'являється завдяки раціонально організованому обліку витрат на виробництво.

Актуальність даної теми пояснюється тим, що облік витрат займає центральне місце в бухгалтерському обліку, який відіграє значну роль в системі управління підприємством. Використовуючи дані про розмір та види витрат, управлінський персонал підприємства має можливість регулювати фінансово – господарську діяльність, приймати виважені управлінські рішення. Отже, для прийняття оперативних, тактичних і стратегічних рішень щодо управління витратами підприємства необхідна своєчасна, достовірна аналітична інформація, яка може бути забезпечена лише бухгалтерським обліком та безпосередньо залежить від його якості [28].

Формування витрат виробництва є ключовим і одночасно найбільш складним елементом формування і розвитку виробничо-господарського механізму підприємства охопленого системою управлінського фінансового обліку. Саме від його ретельного вивчення і успішного практичного застосування буде залежати рентабельність виробництва і окремих видів продукції, взаємозалежність видів продукції і місць їх у виробництві, виявлення резервів зниження собівартості продукції, визначення цін на продукцію, визначення національного доходу в масштабах країни, розрахунок економічної ефективності від впровадження нової техніки, технології, організаційно-технічних заходів, а також обґрунтування рішення про виробництво нових видів продукції і зняття з виробництва застарілих.

Аналіз витрат допомагає визначити ефективність витрат, уточнити, чи не будуть вони надмірними, підкаже, як встановити ціни, як застосовувати відомості про витрати на ближчу і майбутню перспективу, як регулювати і контролювати витрати, як спланувати реальний рівень прибутку.

Метою випускної роботи є обґрунтування теоретичних і методичних положень обліку операційних витрат. Мета роботи передбачає виконання таких завдань:

- дослідити економічну сутність та зміст операційних витрат;
- систематизувати ознаки класифікації операційних витрат для потреб бухгалтерського обліку;
- проаналізувати склад, розподіл і облік загальновиробничих, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат;
- визначити дискусійні питання обліку операційних витрат та шляхи їх вирішення;
- дослідити методику аудиту операційних витрат та операцій пов'язаних з ними.

Предметом випускної роботи є комплекс теоретичних, методичних та практичних питань, пов'язаних з обліком витрат.

Об'єктом дослідження є облік операційних витрат Філії УДЦТС «Ліски» на Одеській залізниці.

Філія УДЦТС «Ліски» на Одеській залізниці знаходиться за адресою: 67665, Україна, Одеська область, Біляївський район, селище Усатове, вул. Залізничників, б. 14. Філія є відокремленим підрозділом ДП «УДЦТС «Ліски»», розташована поза його місцезнаходженням. Детальні загальні положення про досліджуване підприємство показані у додатку Д. Предметом діяльності Філії є:

- надання сервісних послуг юридичним особам незалежно від форм власності, а також фізичним особам, при перевезенні вантажів залізничним, морським, автомобільним, річковим та повітряним транспортом;

- обслуговування та експлуатація контейнерів парку Укрзалізниці, приватних контейнерів та фітінгових платформ;
- організація належного складування вантажів та їх зберігання;
- організація переробки (сортування) контейнерів згідно з планами формування вантажних потоків;
- надання транспортно-експедиційних послуг при перевезення експортно-імпортних, транзитних вантажів залізничним, морським, автомобільним, річковим та повітряним транспортом;
- забезпечення взаємодії з підрозділами залізниць, на підставі укладених договорів;
- організація декларування, супроводження, охорони і страхування вантажів;
- посередницька діяльність митного брокера тощо.

Детальна інформація щодо предмету діяльності Філії показано у додатку А. Філія здійснює статистичний, оперативний, бухгалтерський та податковий облік результатів своєї діяльності, та подає звітність відповідно до чинного законодавства України. Деталі загальних положень щодо обліку та звітності на підприємстві показані в додатку А. Підприємство зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, деталі в додатку Б. Також підприємство зареєстровано у державній службі статистики деталі в додатку В. Підприємство є платником податку на додану вартість, свідоцтво про реєстрацію та довідка про взятті на облік платника податків подано у додатку Г. Підприємство є платником страхових внески в різні фонди соціального страхування, що гарантує соціальний захист для робітників цього підприємства, деталі у додатку Д. Організаційна структура підприємства наведена у додатку Е.

Слід також зазначити, що підприємство не використовує журнально-ордерну систему обліку, а звітність ведеться в 1 - С Бухгалтерії 7.7.

ВИСНОВКИ

Конкурентна боротьба підприємств-виробників продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках потребує постійного аналізу витрат та їх оптимізації.

Бажаним результатом діяльності суб'єктів господарювання є отримання прибутку. На його формування впливають реально одержані доходи та правильно сформовані витрати.

Операційні витрати є значною частиною витрат підприємства і являють собою витрати, як ті, що включають до собівартості продукції (прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати) і ті, що не включаються до собівартості продукції, а саме: адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. Обліковуються на рахунках 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» та 94 «Інші витрати операційної діяльності» відповідно. Методологічні основи визнання операційних витрат та їх класифікація визначається П(С)БО 16 «Витрати».

Загальна методика обліку операційних витрат, що не включаються до собівартості продукції передбачає на першому етапі їх формування, а на другому списання на фінансові результати. Аналітичний облік дозволяє деталізувати напрями використання операційних витрат.

Дослідження обліку операційних витрат проводилося на Філії УДЦТС «Ліски» на Одеської залізниці. Практика обліку операційних витрат ведеться у відповідності до законодавства.

Результати дослідження з організації обліку операційних витрат свідчать про те, що існує ряд проблем, що впливають на організацію ведення обліку операційних витрат.

Вирішення досліджених проблем дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський облік операційних витрат та підвищувати ефективність виробництва. Це дозволить підтримати конкурентоспроможність підприємства, нарощуючи його економічний потенціал.

На нашу думку, для вдосконалення системи обліку та контролю в Філії УДЦТС «Ліски» на Одеській залізниці необхідно:

1. Підвищити оперативність інформаційного забезпечення Філії УДЦТС «Ліски», а також дієвість та ефективність. Для цього нам необхідно вдосконалити електронний облік та контроль діяльності організацій, застосувавши при цьому нові інформаційні технології.

Пропонуємо вирішити дану проблему шляхом впровадження 1 - С Бухгалтерії 8.2., адже вона дозволить прискорити обробку облікової інформації та передачу її за всіма напрямками. Впровадження удосконаленої системи 1 - С Бухгалтерії 8.2 у Філії УДЦТС «Ліски» на Одеській залізниці поліпшить якість облікових даних і, як наслідок, підвищить ефективність управління підприємством.

1-С Бухгалтерії 8.2 забезпечує рішення всіх завдань, які виникають перед бухгалтерією підприємства, якщо вона повністю відповідає за облік на підприємстві. Дану програму також можна використовувати винятково для ведення бухгалтерського й податкового обліку.

Також вирішується проблема захисту електронних документів. По-перше, це контроль прав доступу до документів, а по-друге, це захист електронного документа і його реквізитів від випадкових чи навмисних змін у документі після його формування і набрання юридичної сили, а також захист електронного документа під час його зберігання в електронному архіві. Захист електронних документів на підприємстві можна організувати різними способами. Наприклад, можна застосовувати розмежування прав доступу з використанням індивідуальних паролів входу до програми. Це дозволить працівникам працювати лише з тими документами, які входять до їх компетенції.

2. Для вирішення проблеми сумнівної дебіторської заборгованості підприємству «Ліски», на нашу думку, необхідно слідкувати за строками погашення дебіторської заборгованості, щоб вчасно та у необхідному розмірі створювати резерв сумнівних боргів та виробити порядок його визначення в обліковій політиці підприємства.

3. Для більш ефективного контролю у Філії УДЦТС «Ліски» на Одеській залізниці проводити інвентаризацію частіше, наприклад, раз на два роки.

4. Забезпечити максимальну оперативність та достатню аналітичність вихідної інформації про витрати підприємства.

5. Налагодити чіткий облік витрат підприємства та забезпечити ефективність їх формування.

Отже, на нашу думку, впровадження вищеперерахованих заходів може підвищити ефективність діяльності підприємства «Ліски».

Оскільки витрати підприємства становлять важливу частину системи його діяльності, то врахування всіх норм і нормативів чинного законодавства та раціональне використання ресурсів самого підприємства обумовлюють успішність його діяльності.

Таким чином, теоретичне обґрунтування, наукова класифікація, розроблені та впроваджені методики, в поєднанні з автоматизацією облікових процесів, становлять єдину систему, що дозволяє підприємствам здійснювати облік операційних витрат, отримувати, накопичувати, обробляти, зберігати, використовувати інформацію і, відповідно, приймати ефективні управлінські рішення, які, в свою чергу, є запорукою успішного розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 1 6.07.1999 р. № 996 - XIV (зі змінами і доповненнями) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0905-00>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. // Все про бухгалтерський облік. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
4. План рахунків бухгалтерського обліку: Затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. // Бухгалтерський облік та аудит. – 2013. - № 99. – С. 3-13
5. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, обов’язків та господарських операцій підприємств та організацій: Затверджена наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. // Бухгалтерський облік та аудит. - 2005. - № 1. – С. 14-64
6. Внутрішній економічний механізм підприємства: навчальний посібник / В.М. Гончаров, Н.В. Касьянова, Н.В. Вецепура, Д.В. Солоха та ін.. – Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2010. – С. 284.
7. Головка Т.В. Методика аналізу фінансової звітності підприємства. – К.: Компас, 2010. – С. 293
8. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012, – С. 7-11
9. Лишиленко О. Бухгалтерський управлінський облік: Навчальний посібник – Київ: «Центр навчальної літератури», 2014. – С. 254

10. Лишиленко А. В. Бухгалтерский учет: учеб. для студ. высш. учеб. завед. / А. В. Лишиленко. – 3-е изд., перedel. и доп. – К. : Центр учеб. лит., 2011. – С. 26-38
11. Рудницький В.С., Лазаришина І.Д., Бачинський В.І., Поліщук В.Л. Організація первинного обліку та економічного аналізу: Навчальний посібник. - Київ: ВД "Професіонал, 2010. – С. 380-390
12. Сопко В.В., Завгородний В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. – К.: КНЕУ, 2013. – С. 220 - 240
13. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К.Сук, П.Л. Сук. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – С. 640-647
14. Турило А.М., Кривчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: Навч. посібн. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – С. 120
15. Шумляев Б.А. Бухгалтерський облік основної діяльності залізниць України. – Дніпропетровськ, 2014. – С. 330-335
16. Андрющенко Н. Формування інформації про адміністративні витрати в управлінському обліку // Наука молода. - 2013. - № 22. – С. 1-10
17. Безверхий К. Особливості удосконалення фінансової звітності щодо відображення непрямих витрат у частині інших витрат операційної діяльності підприємства // Вісник ЖДТУ. - 2011. - № 3. – С. 1-8
18. Безверхий К. Сучасні підходи до вдосконалення обліку непрямих витрат на збут, рекламу і маркетинг // Бухгалтерський облік і аудит. - 2010.-№ 12. – С. 14-16
19. Катренко М., Черевань К. Багатогранна класифікація витрат за принципом «Різні витрати для різних цілей» // Наука молода. - 2011.- № 5. – С. 4-8
20. Колісник Г.М. Економічна сутність і витрат виробництва і методологія їх дослідження / Г.М. Колісник // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : наук. зб. / за ред. І.Г. Ткачук. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника, 2010. – Вип. 6. – Т. 1. – С. 42-49

21. Мачулка О. Облік та аналіз витрат: управлінський аспект // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - № 8. – С. 30-34
22. Мошковська О. Облік затрат і калькулювання собівартості продукції згідно вітчизняного законодавства: подальший розвиток і шляхи вдосконалення // Економічний простір. – 2009. - № 12. – С. 1-4
23. Пельтек Ю.М. «Проблемні аспекти обліку витрат та напрямки їх вирішення» // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Тези доповідей II Міжнародної студентської науково-практичної інтернет - конференції. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – С. 190-191.
24. Скрипник М. Затрати і витрати: проблеми трактування понять // Економіка. – 2012. - № 8. – С. 1-5
25. Стендер С. Класифікація витрат за функціями в управлінському обліку // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. - 2010. - № 4. - С.148
26. Федун С. Проблемні аспекти обліку та розподілу загальновиробничих витрат у виробництві // Економічний аналіз.-2011. - № 2. - С. 393-396
27. Чижишин П. Проблемні аспекти класифікації витрат підприємства // Економічний аналіз. - 2010. - № 6. – С. 349-350
28. Болюх М., Бурчевський А. Аналіз прямих матеріальних витрат - [Електронний ресурс] – Режим доступу: [//http://www.ukurier.gov.ua](http://www.ukurier.gov.ua)
29. Олійник О.: автореферат. Витрати в системі бухгалтерського обліку: теорія, методика, практика – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
30. Столяр Л. Загальновиробничі витрати та їх розподіл – [Електронний ресурс] – Режим доступу: [//http://www.rusnauka.com](http://www.rusnauka.com)